

Názov vyučovacieho predmetu	Fyzika (FYZ)
Počet vyučovacích hodín v ročníkoch	99 + 0 + 0 + 0 = 99 hodín
Stredná odborná škola	Stredná priemyselná škola elektrotechnická, Plzenská 1, Prešov
Názov ŠVP	25 Elektrotechnika
Názov ŠkVP	Elektrotechnika
Študijný odbor	2675 M elektrotechnika
Stupeň vzdelania	úplne stredné odborné vzdelanie
Dĺžka štúdia	4 roky
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský
Platnosť učebných osnov	od 01.09.2025 počnúc 1. ročníkom

Charakteristika vyučovacieho predmetu

Základnou charakteristikou predmetu je hľadanie zákonitých súvislostí medzi pozorovanými vlastnosťami prírodných objektov a javov, ktoré nás obklopujú v každodennom živote. Prírodovedné poznatky sú neoddeliteľnou a nezastupiteľnou súčasťou kultúry ľudstva. V procese vzdelávania sa má žiakom sprostredkovať poznanie, že neexistujú bariéry medzi jednotlivými úrovňami organizácie prírody a odhaľovanie jej zákonitostí je možné len prostredníctvom koordinovanej spolupráce všetkých prírodovedných odborov s využitím prostriedkov IKT.

Žiaci si na aktivitách budú osvojovať vybrané formy skúmania fyzikálnych javov. Každý žiak dostane základy, ktoré z neho spravia prírodovedne gramotného jedinca tak, aby vedel robiť prírodovedné úsudky a vedel využiť získané vedomosti na efektívne riešenie problémov. Žiaci získajú informácie o tom, ako súvisí rozvoj prírodných vied s rozvojom techniky, technológií a so spôsobom života spoločnosti.

Výučba fyziky v rámci prírodovedného vzdelávania má u žiakov prehĺbiť aj hodnotové a morálne aspekty výchovy, ku ktorým patria predovšetkým objektivita a pravdivosť poznania. To bude možné dosiahnuť slobodnou komunikáciou a vymieňaním si názorov na hodinách fyziky.

Žiaci prostredníctvom fyzikálneho vzdelávania schopnosť zmysluplne sa stavať k lokálnym a globálnym záležitostiam ako zdravie, životné prostredie, nová technika, odpady a podobne.

Vzdelávací obsah predmetu v študijných odboroch SOŠ je rozdelený do piatich tematických celkov:

- Mechanika
- Molekulová fyzika a Termodynamika
- Vlastnosti kvapalín a plynov
- Vlnenie a akustika
- Optika

Základným cieľom predmetu je poskytnúť žiakom vedomosti a zručnosti potrebné na správne pochopenie a vysvetlenie prírodovedných javov v okolitom reálnom svete.

Vyučovanie smeruje k tomu, aby žiaci

- rozvíjali svoje schopnosti myslieť koncepcne, kreatívne, kriticky,
- chápali, ako rôzne prírodovedné disciplíny vzájomne súvisia a ako súvisia s inými predmetmi,

- komunikovali myšlienky, pozorovania, argumenty, praktické skúsenosti použitím grafov a tabuliek, používaním senzorov
- demonštrovali poznatky a pochopenie vybraných faktov, definícií, zákonov, teórií, modelov a systému jednotiek SI,
- vyslovili problém vo forme otázky, ktorá môže byť zodpovedaná experimentom,
- vyhodnotili celkový experiment včítane použitých postupov,
- organizovali, prezentovali a vyhodnocovali dáta rôznymi spôsobmi

Rozvíjané digitálne (DigComp 2.2) kompetencie:

Absolvent dokáže:

- aplikovať ergonomické zásady a riadiť čas strávený pred obrazovkou (digital well-being)
- zhodnotiť environmentálny dopad digitálnych návykov a aplikovať postupy na ekologickú likvidáciu e-waste
- eticky a efektívne využívať generatívne AI nástroje na podporu učenia, pričom kriticky preveruje a cituje ich výstupy

Rozvíjané kompetencie v oblasti udržateľnosti:

Absolvent dokáže:

- kriticky hodnotiť dáta, štatistiky a vizualizácie používané v správach o udržateľnosti; identifikovať manipulatívne prvky,
- hľadať súvislosti a spájať poznatky z rôznych disciplín pri riešení lokálnych problémov.
- identifikovať riešenia na prevenciu a prispôsobenie sa (adaptáciu) už existujúcim environmentálnym a sociálnym zmenám.
- formovať zodpovedné návyky a vidieť vlastný dopad na svet (osobná ekologická stopa).

Rozvíjané podnikateľské kompetencie:

Absolvent dokáže:

- identifikovať príležitosti a navrhovať riešenia,
- robiť základné rozhodnutia a prevziať iniciatívu,
- efektívne pracovať so zdrojmi a jednoduchým rozpočtom,
- spolupracovať v tíme a učiť sa zo skúseností.

1.ročník	99 hodín
Úvod	12
Obsah, význam fyziky a jej metódy. Poučenie s vnútorným poriadkom odbornej učebne OU)	
Sústava SI, Mocniny s celým exponentom – využitie pri fyzikálnych jednotkách	
Premena jednotiek , násobky a diely jednotiek	
Vyjadrovanie neznámej zo vzorcov	
Skalár a vektor, operácie s vektormi	
Skladanie síl	
Rozklad síl	
Kinematika	20
Základné kinematické pojmy, hmotný bod	
Rovnomerný priamočiary pohyb, dráha, rýchlosť	

Rovnomerne zrýchlený pohyb, zrýchlenie	
Rovnomerne spomalený pohyb	
Rovnomerne zrýchlený pohyb s nenulovou počiatočnou rýchlosťou	
Voľný pád	
Zložené pohyby	
Rovnomerný pohyb po kružnici	
Dynamika	22
Sila a jej jednotky, tiažová sila	
Zákon zotrvačnosti	
Zákon sily	
Hybnosť hmotného bodu	
Zákon akcie a reakcie	
Dostredivá sila	
Mechanická práca	
Výkon a účinnosť. Meranie výkonu	
Energia a jej formy	
Kinetická energia	
Potenciálna energia	
Zákon zachovania energie	
Gravitačné pole	7
Newtonov gravitačný zákon	
Gravitačné zrýchlenie	
Pohyby telies v gravitačnom poli Zeme	
Pohyby telies v gravitačnom poli Slnka, Keplerove zákony	
Mechanika kvapalín a plynov	16
Vlastnosti kvapalín a plynov	
Ideálna kvapalina, ideálny plyn	
Pascalov zákon	
Hydrostatický tlak.	
Atmosferický tlak	
Archimedov zákon, vztlaková sila	
Ustálené prúdenie ideálnej kvapaliny	
Rovnica spojitosti toku	
Bernoulliho rovnica	
Termodynamika a molekulová fyzika	10
Kinetická teória stavby látok	
Rovnovážny stav termodynamického systému, 1. termodynamický zákon	
Termodynamická rovnováha, teplota, tepelná výmena.	
Merná tepelná kapacita, teplo	
Kalorimetrická rovnica	
Teplotná rozťažnosť pevných látok	
Skupenské premeny látok.	
Mechanické kmitanie a vlnenie	6
Jednoduchý kmitavý pohyb.	
Dynamika harmonického pohybu.	
Kyvadlo.	
Zvuk. Zdroje zvuku a jeho vlastnosti.	
Optika	6
Svetlo ako vlnenie, šírenie svetla.	
Odraz a lom svetla.	

Postupnosť v radení tematických celkov a rozsah vyučovania jednotlivých tém v rámcovom rozpise učiva nepredstavuje chronologické a záväzné členenie, ale len obsahovo a logicky usporiadaný systém učiva.

Vyučujúci môže vo vzdelávacom pláne upraviť rozsah vyučovacích hodín určený učebnými osnovami. Vyučujúci vypracuje vzdelávací plán výučby v členení na jednotlivé vyučovacie jednotky (jednohodinovka, dvojhodinovka a pod.).

Vzdelávací plán schvaľuje predmetová komisia a prerokuje pedagogická rada.